

Інформація про здійснення Міністерством освіти і науки України державної регуляторної політики у 2021 році

Відповідно до абзацу другого пункту 1 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630 (далі - Положення), Міністерство освіти і науки України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки, наукової, науково-технічної діяльності, інноваційної діяльності в зазначених сферах, трансферу (передачі) технологій, а також забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю закладів освіти, підприємств, установ та організацій, які надають послуги у сфері освіти або провадять іншу діяльність, пов'язану з наданням таких послуг, незалежно від їх підпорядкування і форми власності.

МОН у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України і постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства.

На виконання основних принципів державної регуляторної політики, передбачених Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон), Міністерством упродовж 2021 року проводилася робота, спрямована на вдосконалення правового регулювання господарських і адміністративних відносин між регуляторними органами та суб'єктами господарювання.

Всі проекти регуляторних актів розроблялись з урахуванням статті 5 Закону стосовно підготовки аналізу регуляторного впливу; планування діяльності з підготовки проектів регуляторних актів; оприлюднення проектів регуляторних актів з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, а також відкритих обговорень за участю представників громадськості питань, пов'язаних з регуляторною діяльністю; відстеження результативності регуляторних актів; перегляду та систематизації регуляторних актів; недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти; викладення положень регуляторного акта у спосіб, який є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або

виконувати вимоги цього регуляторного акта; оприлюднення інформації про здійснення регуляторної діяльності.

Загалом, протягом 2021 року Міністерством було розроблено 43 регуляторних акта, з яких:

проектів законів – 1;

проектів постанов Кабінету Міністрів України – 14;

проектів наказів Міністерства освіти і науки України – 28.

Проблеми, які вирішувались Міністерством протягом звітного періоду.

Регуляторні акти, які розроблені Міністерством протягом 2021 року стосуються, зокрема, таких сфер господарської діяльності та правовідносин щодо:

врегулювання основних засад проживання та утримання учнів у пансіонах закладів освіти, що забезпечують здобуття загальної середньої освіти;

врегулювання основних засад діяльності спеціальних шкіл з метою забезпечення права осіб з особливими освітніми потребами, які потребують високоспеціалізованих освітніх послуг, на повну загальну середню освіту, отримання якісних освітніх послуг в умовах, які найкраще сприяють здобуттю освіти, та розвитку таких осіб;

визначення механізму замовлення, виготовлення, видачі та обліку документів про початкову освіту;

вдосконалення механізму проведення інституційного аудиту в закладах загальної середньої освіти, а також врегулювання механізму проведення позапланових перевірок у закладах загальної середньої освіти;

врегулювання основних засад діяльності навчально-реабілітаційних центрів з метою забезпечення права осіб зі складними порушеннями розвитку, які потребують високоспеціалізованих освітніх послуг, на повну загальну середню освіту, отримання якісних освітніх послуг в умовах, які найкраще сприяють здобуттю освіти та розвитку таких осіб;

створення умов визнання спроможності юридичних осіб на здійснення незалежного оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладу освіти щодо ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти та забезпечення досягнення здобувачами освіти результатів навчання, передбачених державними стандартами освіти та освітніми програмами під час громадської акредитації закладів освіти, створення реєстру юридичних осіб, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів освіти;

унормування процедур здійснення заходів щодо впровадження педагогічної інтернатури в закладах освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти;

перегляд та удосконалення системи відбору шкільних підручників і посібників задля забезпечення вивчення та викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів за більш якісною навчальною літературою;

удосконалення правового регулювання механізму надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам та рекомендацій щодо використання їх в освітньому процесі;

визначення основних засад діяльності ліцеїв;

забезпечення законодавчого права громадян на отримання професійної (професійно-технічної) освіти, підтвердженням чого є наявність документа про професійну (професійно-технічну) освіту, визначення чіткої процедури замовлення документів про професійну (професійно-технічну) освіту, в результаті якої більшість процесів здійснюються закладами освіти в автоматизованому режимі, без звернень до МОН, органів управління у сфері освіти та технічного адміністратора ЄДЕБО ДП «Інфоресурс»;

вдосконалення підходів до організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства, а також видачі іноземцям та особам без громадянства запрошень на навчання (стажування) в Україні та їх реєстрації, а саме: уніфікації форми свідоцтва про закінчення підготовчого факультету, відділення (підрозділу) для іноземців та осіб без громадянства, та уніфікації форми запрошення на навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства;

врегулювання системи освіти дорослих для забезпечення належних умов особистісного та професійного розвитку особистості, її суспільної активності на різних рівнях (в житті громади, регіону, держави);

забезпечення реалізації права особи на навчання впродовж життя, здобуття професійної кваліфікації, наповнення ринку праці конкурентоспроможними професіоналами, оперативне реагування на потреби ринку праці в нових професійних кваліфікаціях, правового регулювання акредитації кваліфікаційних центрів в Україні;

унормування питань, пов'язаних із замовленням, виготовленням, видачею та обліком документів (дублікатів документів) про фахову передвищу освіту та додатків (дублікатів додатків) до них закладами освіти, встановлення єдиних вимог до форми та/або змісту документів про фахову передвищу освіту;

визначення чітких і зрозумілих процедур оцінювання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти, встановлення вимог до процедур присвоєння професійних кваліфікацій;

унормування процедур оформлення, переоформлення, видачі, зберігання та обліку сертифікатів про акредитацію освітньо-професійної програми у сфері фахової передвищої освіти (та їх дублікатів);

унормування процесів конкурсного відбору до закладів фахової передвищої освіти;

унормування процедур ліцензування на рівнях фахової передвищої та вищої освіти та затвердження уніфікованих форм висновків про дотримання здобувачем ліцензії (ліцензіатом) Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності на рівні вищої та фахової передвищої освіти з підстав, визначених Законами України «Про фахову передвищу освіту» та «Про вищу освіту».

Проекти регуляторних актів, які розроблені Міністерством та спрямовані на вирішення вказаних проблем, на сьогодні перебувають на стадії погодження із заінтересованими органами або є такими, що прийняті у порядку, встановленому законодавством.

Зокрема, за результатами опрацювання, у звітному періоді видано такі накази Міністерства:

від 05.01.2021 № 17 «Про затвердження Типової освітньої програми закладу позашкільної освіти», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 березня 2021 р. за № 308/35930;

від 12.01.2021 № 32 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 13 березня 2014 року № 221», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2021 р. за № 253/35875;

від 20.01.2021 № 71 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02 червня 2021 р. за № 740/36362;

від 22.01.2021 № 89 «Про затвердження Порядку проведення експертною комісією виїзної ліцензійної експертизи на рівнях фахової передвищої та вищої освіти», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 березня 2021 р. за № 380/36002;

від 10.02.2021 № 160 «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 квітня 2021 р. за № 528/36150;

від 26.04.2021 № 466 «Про документи про фахову передвищу освіту», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 червня 2021 р. за № 786/36408;

від 30.04.2021 № 493 «Деякі питання здійснення державного нагляду (контролю) у сфері загальної середньої освіти», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 червня 2021 р. за № 809/36431;

від 02.07.2021 № 767 «Деякі питання виготовлення, видачі та обліку документів про початкову освіту», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 серпня 2021р. за № 1069/36691;

від 21.09.2021 № 1001 «Про затвердження Порядку конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 листопада 2021 р. за № 1483/37105;

від 02.07.2021 № 762 «Деякі питання оформлення, переоформлення та видачі сертифікатів про акредитацію освітньо-професійних програм у сфері фахової передвищої освіти (їх дублікатів)», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2021 р. за № 1395/37017;

від 04.10.2021 № 1067 «Про затвердження Порядку наповнення вебплатформи дистанційного навчання «Всеукраїнська школа онлайн» освітніми матеріалами», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20 жовтня 2021 р. за № 1361/36983;

від 17.11.2021 № 1239 «Про затвердження Змін до Порядку організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства та форми документа з підготовки фахівців у закладах вищої (фахової передвищої) освіти», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 листопада 2021 р. за № 1518/37140;

від 25.10.2021 № 1128 «Про затвердження Положення про педагогічну інтернатуру», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2021 р. за № 1670/37292.

Окрім того, протягом 2021 року прийнято постанови Кабінету Міністрів України:

від 27 січня 2021 р. № 86 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р. № 305»;

від 11 жовтня 2021 р. № 1062 «Про затвердження Положення про ліцей»;

від 3 листопада 2021 р. № 1131 «Про затвердження Порядку проживання та утримання учнів у пансіонах закладів освіти»;

від 3 листопада 2021 р. № 1132 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 796 та від 6 березня 2019 р. № 221»;

від 2 червня 2021 р. № 576 «Про затвердження Порядку визнання в Україні професійних кваліфікацій, здобутих в інших країнах»;

від 22 вересня 2021 р. № 986 «Деякі питання акредитації кваліфікаційних центрів»;

від 15 вересня 2021 р. № 956 «Про затвердження Порядку присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами»;

від 24 березня 2021 р. № 365 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187»;

від 2 грудня 2021 р. № 1255 «Про затвердження Положення про програмно-апаратний комплекс «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту».

Проблеми, вирішення яких можливе найближчим часом:

удосконалення порядку здійснення інноваційної освітньої діяльності;

врегулювання процедури громадської акредитації закладів загальної середньої освіти, передбаченої Законом України «Про повну загальну середню освіту», що унеможливує здійснення громадськими фаховими об'єднаннями, іншими юридичними особами незалежного оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів освіти;

спрощення процедури замовлення та отримання документів про базову і профільну середню освіту, а також цифровізація процесів замовлення, виготовлення та обліку документів про освіту;

створення умов для допуску асистента учня до освітнього процесу;

врегулювання порядку утворення та умов функціонування спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти;

оновлення структури, функцій та порядку діяльності психологічної служби закладів освіти;

удосконалення законодавства в частині запровадження електронного документообігу у закладах освіти;

врегулювання процедури інституційного аудиту в закладах дошкільної, позашкільної, професійної (професійно-технічної) освіти;

затвердження порядку надання логопедичних послуг в системі освіти, удосконалення механізму корекції порушень мовлення учнів;

унормування процесів конкурсного відбору до закладів фахової передвищої освіти.

З метою дотримання принципу передбачуваності та на виконання статті 7 Закону наказом Міністерства від 04.12.2020 № 1516 затверджено План діяльності Міністерства освіти і науки України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки України, з підготовки проєктів регуляторних актів на 2021 рік (далі – План). План містить визначення видів і назв проєктів регуляторних актів, обґрунтування

необхідності їх прийняття, строків підготовки проєктів та назв структурних підрозділів, відповідальних за розроблення проєктів регуляторних актів.

Крім того, необхідність виконання доручень Кабінету Міністрів України та реалізації положень прийнятих законів України зумовило планування протягом звітного періоду розроблення проєктів регуляторних актів, які не були включені до Плану. Зазначений План та зміни до нього оприлюднено на офіційному вебсайті Міністерства в розділі «Регуляторна політика».

Упродовж 2021 року Міністерством та центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки України, під час підготовки проєктів регуляторних актів готувався аналіз регуляторного впливу відповідно до вимог, встановлених Методикою проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308.

Відповідно до статті 9 Закону всі проєкти регуляторних актів разом із відповідними аналізами регуляторного впливу оприлюднювалися на офіційному вебсайті Міністерства з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань у рубриках «Регуляторна політика» та «Громадськості».

Усі зауваження і пропозиції, що надходили до відповідного проєкту регуляторного акта та аналізу регуляторного впливу, одержані протягом встановленого строку, в обов'язковому порядку розглядалися Міністерством освіти і науки України. За результатами розгляду, Міністерством повністю чи частково враховувалися одержані зауваження і пропозиції, або мотивовано відхилялись.

Щодо перегляду регуляторних актів та виконання заходів з відстеження їх результативності.

Стосовно кожного регуляторного акта послідовно здійснюється базове, повторне та періодичне відстеження його результативності, порядок проведення яких регламентується статтями 10, 13, 26 Закону та Методикою відстеження результативності регуляторного акта, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308.

1 лютого 2021 року прийнято наказ Міністерства освіти і науки України № 127 «Про організацію виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів у 2021 році», яким затверджено план – графік з відстеження результативності регуляторних актів Міністерства освіти і науки України на 2021 рік. Зазначений наказ розміщено на офіційному вебсайті Міністерства в розділі «Регуляторна політика».

Загалом упродовж 2021 року було проведено 20 базових, 10 повторних та 4 періодичних відстеження результативності регуляторних актів.

За результатами проведених заходів з відстеження приймається рішення щодо дієвості відповідних регуляторних актів або щодо необхідності перегляду та внесення до них змін.

Підбиваючи підсумки здійснення державної регуляторної політики Міністерством освіти і науки України у 2021 році, можна відзначити, що:

проводилася робота щодо планування діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів;

стосовно кожного проєкту регуляторного акта готувався аналіз регуляторного впливу;

зауваження і пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань у процесі підготовки проєктів регуляторних актів та виконання заходів з відстеження їх результативності постійно опрацьовуються Міністерством;

забезпечено системність та узгодженість регуляторних актів із принципами державної регуляторної політики;

забезпечено прозорість регуляторної діяльності та врахування громадської думки, а також інформування громадськості про здійснення регуляторної діяльності.